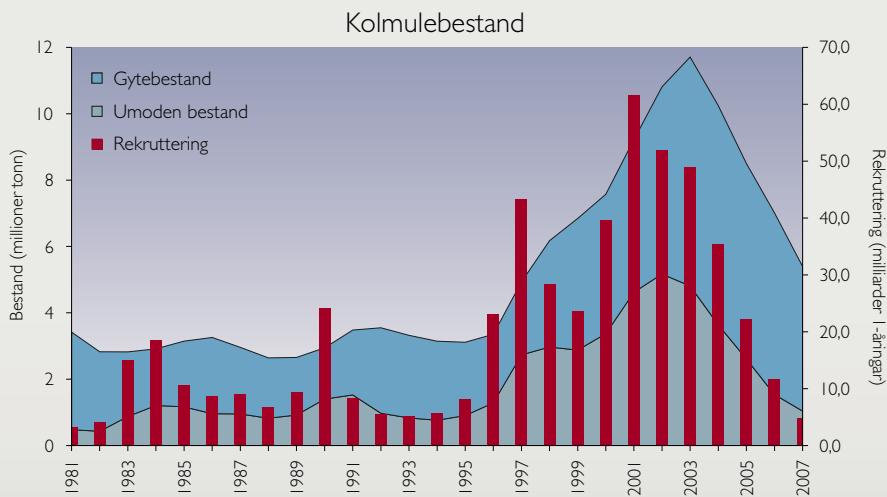

2.4.2 KOLMULE

Foto: Øvind Tangen

Figur 2.4.2.1
Utvikling av totalbestand (mørkt + lyst felt) og rekruttering som antall 1-åringar for kolmule. Rekrutteringen i 2007 er usikker.
Development of total stock (dark + light areas) and recruitment at age 1 (bars). Recruitment in 2007 is uncertain.

Are Salthaug
ares@imr.no

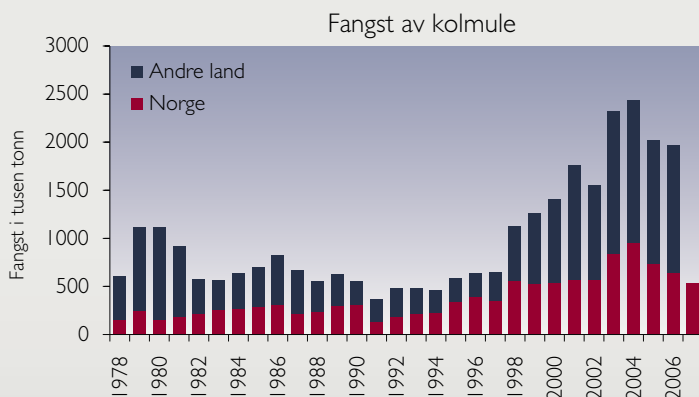
► Status og råd

Kolmulebestanden nådde toppen i 2003 og er nå raskt på vei nedover (Figur 2.4.2.1). Gytebestanden er fortsatt over føre-var-nivået på 2,25 millioner tonn, men det høstes langt mer enn det som regnes som bærekraftig. Rådet fra ICES for 2008 var en totalkvote på mindre enn 835 000 tonn, noe som tilsvarer høsting på føre-var-nivået eller under. Den vedtatte totalkvoten for 2008 på 1,25 millioner tonn vil medføre et fortsatt ikke-bærekraftig høstingsnivå.

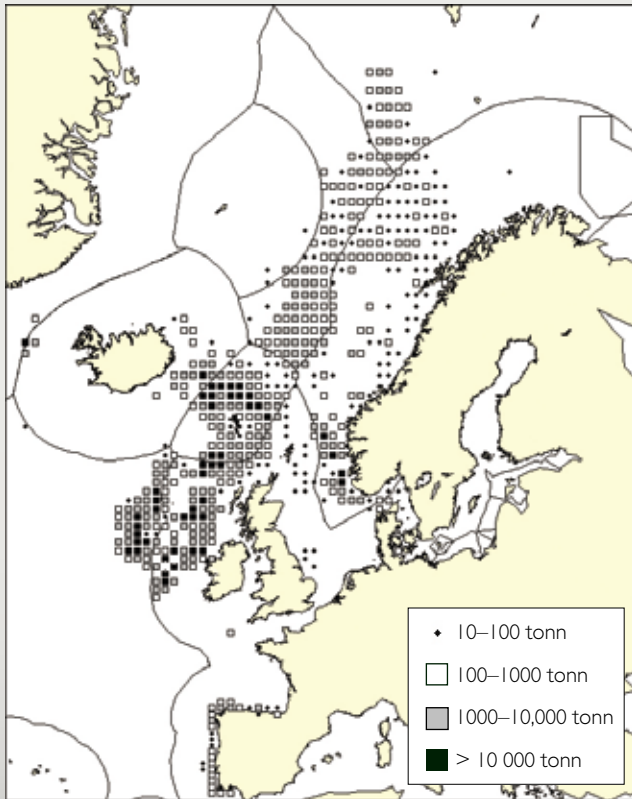
All tilgjengelig informasjon tilsier at 2005- og 2006-årsklassen er svake sammenlignet med de ti foregående årene. Kombinert med dagens høye beskatning vil dette medføre en fortsatt raskt fallende bestand. Dersom gytebestanden skal holde seg over føre-var-nivået, må uttaket reduseres betydelig de nærmeste årene.

Fiskeri

Hovedfisket skjer langs kontinental-skråningen og bankene vest for De britiske øyer og ved Færøyene, hvor kolmule samler seg for å gyte om våren. Norge opererer her med over 40 ringnotfartøyer utstyrt med pelagisk trål, og disse fartøyene kan fiske 78 % av den norske kvoten. Industritrålere har adgang til 22 % av kvoten og fisker året rundt, hovedsakelig langs den vestlige og sørlige kanten av Norskerenna og nordover rundt Tampen. Noen industritrålere deltar også i fiskeriet på gytefeltene. Totalkvoten for 2007 var 1,85 millioner tonn, og foreløpig statistikk indikerer at totalfangsten var noe lavere.

Figur 2.4.2.2
Utvikling av rapportert fangst av kolmule. For 2007 er det kun norsk fangst som er vist.
Development of reported catch of blue whiting. Red part of bars shows the Norwegian catch. For 2007 only the Norwegian catch is shown.

Figur 2.4.2.3
Geografisk
fordeling av de
internasjonale
kolmulefang-
stene i 2006.
*Spatial distribu-
tion of interna-
tional blue whiting
catches in 2006.*

Den rapporterte norske fangsten i 2007 var 539 000 tonn.

Norge har historisk sett vært den dominerende nasjonen i kolmulefisket med ca. 40 % av totalfangsten (Figur 2.4.2.2). Etter at kyststatene (Norge, Island, EU og Færøyene) ble enige om fordeling av kolmule i desember 2005, har den norske andelen blitt lavere – rundt 30 % etter kvotebytte med andre land. Foruten Norge er det Russland, Færøyene, Island og Nederland som dominerer kolmulefisket, men alle EU-land langs kysten fra Portugal til Sverige deltar. Figur 2.4.2.3 viser den geografiske fordelingen av kolmulefangstene i 2006.

Kolmule

Micromesistius poutassou

Andre norske navn:

Blågunnar, blåhvitting, kolkjeft

Familie: Torskefamilien (Gadidae)

Maks størrelse: 50 cm og 800 g

Levetid:

Opptil 20 år, men sjelden over 10 år

Leveområde:

Hele Nord-Atlanteren fra Svalbard til Marokko samt Middelhavet.

Hovedgyteområde:

Vest for De britiske øyer

Gytetidspunkt: Februar–april

Føde: Spiser krill, amfipoder og småfisk

Særtrekk: Har fått navnet kolmule fordi munnhulen og gjellehulene er svarte

Nøkkeltall:

KVOTERÅD 2008: Under 835 000 tonn

KVOTE 2008: 1,25 mill. tonn,

norsk: 429 580 tonn

KVOTE 2007: 1,85 mill. tonn

FANGST 2007: Ca. 1,8 mill. tonn,

norsk: 539 000 tonn

NORSK FANGSTVERDI 2006:

773 mill. kroner

Blue Whiting

Blue whiting is a widely migratory stock that is mostly harvested in the spawning grounds west of the British Isles during late winter and early spring and in the southern Norwegian Sea later in the season. The blue whiting stock reached its historic high in 2003 and has since then been declining because of heavy fishing pressure. 2006 was the first year when the blue whiting fishery was regulated through international agreements, but this has not yet had a significant impact on

the exploitation level. Norwegian catch in 2007 was around 539,000 tonnes, which is about 45% less than the record in 2004. While recruitment was strong in all years from 1995 to 2005, recruitment in 2006 and 2007 seems weak. It is not yet known whether this is an exception or a sign of a shift back to the lower recruitment level typical of the pre-1995 period. Without a strong recruitment, the present exploitation level will result in a rapid decline of the stock.

Fakta om bestanden

Kolmule er en liten torskefisk som hovedsakelig holder til i Nordøst-Atlanteren og i Middelhavet. Mindre bestander finnes også i Nordvest-Atlanteren. Kolmula i Nordøst-Atlanteren betraktes forvaltningsmessig som én bestand, men består av to hovedkomponenter, en nordlig og en sørlig, med en grov separasjonslinje på Porcupine-banken vest for Irland. Noen norske fjorder samt Barentshavet har lokale bestandskomponenter, selv om de store mengdene av kolmule sett i Barentshavet i de siste årene hører til den atlantiske hovedkomponenten.

Kolmule er en av de mest tallrike fiskeartene i de midterste vannlagene i Nordøst-Atlanteren. Arten er mest vanlig på 100–600 m dyp, men den kan også svømme nær overflaten deler av døgnet og nær bunnen på grunt vann. Den er blitt observert så dypt som 900 m.

Kolmula spiser for det meste krepsdyr som krill og amfipoder, og stor kolmule spiser gjerne småfisk, inkludert ung kolmule. Det hender at den må konkurrere om maten med sild og makrell. Dette er mest vanlig for ung kolmule (0- og 1-åringer), som holder seg høyere oppe i vannet. En del rovfisk og sjøpattedyr beiter på kolmule, og den er for eksempel en viktig del av føden til sei, blåkveite og grindhval. Voksen kolmule vandrer hver vinter til gyteområdene vest for De britiske øyer for å gyte. Egg og larver transporteres med havstrømmene, og driftmønsteret varierer fra år til år. Larver fra gyting vest for Irland kan for eksempel ende opp både i Norskehavet og i Biscayabukta. Det viktigste føde- og oppvekstområdet er Norskehavet.

Utbredelsesområde Hoved gyteområde